

Statutární orgán obecně prospěšné společnosti

Ze znění § 12 odst. 1, 3 a 4 zákona č. [248/1995](#) Sb. při použití gramatického, systematického i logického výkladu vyplývá, že zakladatel, který jmenuje členy správní (či dozorčí) rady obecně prospěšné společnosti, je tyto oprávněn také odvolat [§ 12 odst. 3 písm. d)]. Zákon jej přitom v možnosti odvolávat členy orgánů obecně prospěšné společnosti nikterak neomezuje (např. taxativním výčtem důvodů pro odvolání z funkce). Takovým omezením oprávnění zakladatele odvolat člena orgánu obecně prospěšné společnosti není ani § 12 odst. 4 zákona; toto ustanovení naopak - v situaci, kdy nastanou okolnosti zde uvedené - zakládá povinnost zakladatele (srov. dikci „odvolá“, jakož i úpravu § 12 odst. 5 zákona) člena správní (či dozorčí) rady odvolat.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 2985/2012, ze dne 18.6.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatele Statutárního města Jablonce nad Nisou, se sídlem v Jablonci nad Nisou, za účasti Městského divadla Jablonce nad Nisou, o. p. s., se sídlem v Jablonci nad Nisou, zastoupeného JUDr. L.D., advokátkou, se sídlem v P., o zápis změn do rejstříku obecně prospěšných společností, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci pod sp. zn. O 14, o dovolání Městského divadla Jablonce nad Nisou, o. p. s., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. července 2012, č. j. 14 Cmo 155/2011-537, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci usnesením ze dne 14. února 2011, č. j. F 2728/2011-499, O 14, ve znění usnesení ze dne 3. března 2011, č. j. F 2728/2011-529, O 14, zapsal do rejstříku obecně prospěšných společností vedeného u Krajského soudu v Ústí nad Labem v oddílu O, vložce číslo 14, ve výrocích blíže specifikovanou změnu doplňkové činnosti Městského divadla Jablonce nad Nisou, o. p. s. (dále jen „obecně prospěšná společnost“), a v osobách členů jeho správní rady a dozorčí rady (výroky I. a II.), a rozhodl o nákladech řízení (výrok III.).

K odvolání obecně prospěšné společnosti Vrchní soud v Praze ve výroku označeným usnesením potvrdil usnesení soudu prvního stupně (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

Vyšel přitom (mimo jiné) z toho, že:

- 1) Usnesením Rady města Jablonce nad Nisou ze dne 16. prosince 2010, č. RM/283/2010, byli s účinností od 1. ledna 2011 bez uvedení důvodu odvolání dosavadní členové správní rady a dozorčí rady obecně prospěšné společnosti a s účinností ke 2. lednu 2011 byli jmenováni noví členové těchto orgánů.
- 2) Obecně prospěšná společnost nepodala do 15 dnů od účinnosti uvedených změn (tj. do 17. ledna 2011) návrh na jejich zápis do rejstříku obecně prospěšných společností.

S poukazem na § 31 odst. 2 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) odvolací soud konstatoval, že navrhovatel jakožto zakladatel obecně prospěšné společnosti byl aktivně věcně legitimován k podání návrhu na zápis, neboť má nepochybně na zápisu změn, o nichž

sám rozhodl, právní zájem.

Odvolací soud pak dále uzavřel, že zákon č. [248/1995](#) Sb., o obecně prospěšných společnostech (dále též jen „zákon“), zakladatele obecně prospěšné společnosti v možnosti odvolat členy správní a dozorčí rady nijak neomezuje, a to ani v § 12 odst. 4 zákona. Citované ustanovení naopak ukládá zakladateli povinnost v určitých případech člena správní či dozorčí rady odvolat.

Proti usnesení odvolacího soudu podala obecně prospěšná společnost dovolání, odkazujíc co do přípustnosti na § 237 odst. 1 písm. c) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), uplatňujíc přitom dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. a navrhuje, aby rozhodnutí odvolacího soudu bylo zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Za zásadně právně významnou dovolatelka považuje otázku, zda je zakladatel obecně prospěšné společnosti oprávněn členy správní rady a dozorčí rady obecně prospěšné společnosti odvolat i bez uvedení důvodu.

Dovolatelka z textu důvodových zpráv k zákonu o obecně prospěšných společnostech a k zákonu č. [231/2010](#) Sb. (jímž byl s účinností k 1. lednu 2011 zákon o obecně prospěšných společnostech novelizován mimo jiné tak, že v § 12 na konci textu odstavce 3 byla doplněna slova „nebo z jiných důvodů stanovených v zakládací listině“) dovozuje, že smyslem úpravy § 12 zákona účinné do 31. prosince 2010 bylo umožnit zakladateli odvolání člena správní rady, avšak pouze z důvodů uvedených v zákoně, tj. přestal-li tento člen splňovat podmínky pro členství ve správní radě podle § 10 odst. 3 zákona nebo porušil-li závažným způsobem nebo opakovaně tento zákon, zakládací listinu nebo statut obecně prospěšné společnosti. Jinak byl člen správní rady ve funkci po dobu svého funkčního období fixován.

Opačný názor zastávaný odvolacím soudem dle názoru dovolatelky popírá úmysl zákonodárce a je v přímém rozporu se smyslem obecně prospěšných společností, které mají být na svém zakladateli nezávislé.

Podle dovolatelky není navrhovatel k podání návrhu ani aktivně věcně legitimován. Jeho aktivní věcnou legitimaci nelze opírat o § 31 odst. 2 obch. zák., neboť obecně prospěšná společnost nebyla o změně ve složení správní a dozorčí rady vůbec informována a z procesu odvolávání a jmenování členů byla od počátku vyloučena. Navrhovatel při rozhodování o obsazení orgánů obecně prospěšné společnosti postupoval totožně jako u svých přímo řízených příspěvkových organizací.

Dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. ve znění účinném do 31. prosince 2012; zásadní právní význam napadeného rozhodnutí Nejvyšší soud shledává v posouzení otázky dovoláním otevřené, v judikatuře Nejvyššího soudu dosud neřešené.

Vzhledem k datu přijetí usnesení (orgánu) navrhovatele, kterým byli odvoláni dosavadní členové správní rady a dozorčí rady obecně prospěšné společnosti a jmenování noví členové těchto orgánů, je pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodný výklad níže uvedených ustanovení zákona o obecně prospěšných společnostech ve znění účinném k 16. prosinci 2010, tedy naposledy ve znění zákona č. [227/2009](#) Sb.

Z § 10 odst. 1 zákona vyplývá, že správní rada je statutárním orgánem obecně prospěšné společnosti.

Podle § 11 zákona je funkční období členů správní rady tříleté (odstavec první). Funkci člena správní rady nelze zastávat déle než dvě po sobě jdoucí funkční období. Po šestiletém členství ve správní radě může být stejná osoba opět jejím členem nejdříve po uplynutí jednoho roku (odstavec druhý).

Z § 12 zákona vyplývá, že správní radu jmenuje zakladatel, pokud v zakládací listině nestanovil jinak

(odstavec první). Nestanoví-li se v zakládací listině jinak, po prvním jmenování členů správní rady se losem určí jména jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po roce, a jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po dvou letech (odstavec druhý). Členství ve správní radě zaniká: a) uplynutím funkčního období, b) úmrtím, c) odstoupením, d) odvoláním (odstavec třetí). Zakladatel odvolá člena správní rady, přestane-li tento člen splňovat podmínky pro členství ve správní radě podle § 10 odst. 3 nebo porušil-li závažným způsobem nebo opakovaně tento zákon, zakládací listinu nebo statut obecně prospěšné společnosti (odstavec čtvrtý).

Podle § 15 odst. 5 zákona platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro způsob ustanovení a členství v dozorčí radě obdobně ustanovení o správní radě.

Námítka dovolatelky, zpochybňující aktivní věcnou legitimaci navrhovatele (zakladatele) k podání návrhu, není důvodná.

Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu se podává závěr, podle něhož podmínkou návrhu podaného jinou osobou podle ustanovení § 31 odst. 2 obch. zák. (které se podle § 5 odst. 5 zákona uplatní i v řízení ve věcech rejstříku obecně prospěšných společností) je, že osoba určená v odstavci 1 nesplní svou povinnost do 15 dnů ode dne, kdy jí tato povinnost vznikla (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. června 2008, sp. zn. 29 Cdo 3088/2007, uveřejněné pod číslem 52/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). K uvedenému závěru se Nejvyšší soud přihlásil např. i v usnesení ze dne 24. února 2009, sp. zn. 29 Cdo 4993/2008, jež je veřejnosti dostupné na jeho webových stránkách, v němž dále zdůraznil, že rozhodnou skutečností (ve smyslu § 32 odst. 3 obch. zák.), zakládající povinnost osoby uvedené v § 34 obch. zák. (zde obecně prospěšné společnosti) podat návrh, je vždy právní skutečnost, v jejímž důsledku dochází ke změně údajů zapisovaných do obchodního rejstříku (zde rejstříku obecně prospěšných společností).

V projednávané věci není sporu o tom, že navrhovatel jakožto zakladatel obecně prospěšné společnosti v rámci své zákonné působnosti [viz § 12 odst. 3 písm. d) zákona] rozhodl o odvolání dosavadních a jmenování nových členů správní a dozorčí rady dovolatelky. Tím byla založena ona právní skutečnost, v jejímž důsledku dochází k příslušné změně údajů zapisovaných do rejstříku obecně prospěšných společností. Není přitom sporu ani o tom, že dovolatelka ve lhůtě podle § 31 odst. 2 obch. zák. příslušný návrh na zápis změn nepodala. Podmínka pro podání návrhu zakladatelem tak byla splněna. Otázka, zda rozhodnutí navrhovatele o obměně členů orgánů dovolatelky je v souladu se zákonem (s hmotným právem), v tomto ohledu není významná.

Ani argumentace dovolatelky, zpochybňující závěr odvolacího soudu, podle něhož je zakladatel oprávněn odvolat členy správní rady a dozorčí rady obecně prospěšné společnosti i bez uvedení důvodu, neobstojí.

Ze znění § 12 odst. 1, 3 a 4 zákona se totiž při použití gramatického, systematického i logického výkladu podává závěr, podle něhož zakladatel, který jmenuje členy správní (či dozorčí) rady obecně prospěšné společnosti, je tyto oprávněn také odvolat [§ 12 odst. 3 písm. d)]. Zákon jej přitom v možnosti odvolávat členy orgánů obecně prospěšné společnosti nikterak neomezuje (např. taxativním výčtem důvodů pro odvolání z funkce). Takovým omezením oprávnění zakladatele odvolat člena orgánu obecně prospěšné společnosti není ani § 12 odst. 4 zákona; toto ustanovení naopak - v situaci, kdy nastanou okolnosti zde uvedené - zakládá povinnost zakladatele (srov. dikci „odvolá“, jakož i úpravu § 12 odst. 5 zákona) člena správní (či dozorčí) rady odvolat.

Lze dodat, že na uvedených závěrech, vyplývajících ze samotného znění zákona, nic nemění ani obsah důvodových zpráv, ani možnost doplněná zákonem č. [231/2010 Sb.](#), podle níž může zakladatel v zakládací listině specifikovat další důvody, kdy bude povinen člena orgánu obecně prospěšné společnosti z funkce odvolat.

Právní posouzení věci odvolacím soudem je tedy správné a dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. není dán.

Jelikož Nejvyšší soud neshledal ani vady, k jejichž existenci u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.), dovolání podle § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení se opírá o ustanovení § 243b odst. 5, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., když dovolání obecně prospěšné společnosti bylo zamítnuto, navrhovateli však podle obsahu spisu v dovolacím řízení žádné náklady nevznikly.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2012) se podává z bodu 7., článku II., zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělků \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)